

JB2900 1 Fordypningsoppgave

Kandidat 137

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering	Status
i Informasjon	Dokument	Ikke vurdert	Lever
1 Besvarelse	Filopplasting	Manuell poengsum	Lever
2 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke lever
3 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke lever
4 Evt. vedlegg	Filopplasting	Manuell poengsum	Ikke lever

JB2900 1 Fordypningsoppgave

Emnekode	JB2900	PDF opprettet	02.06.2017 12:21
Vurderingsform	JB2900	Opprettet av	Yan Hoffmann
Starttidspunkt:	26.05.2017 18:00	Antall sider	31
Sluttidspunkt:	02.06.2017 12:00	Oppgaver inkludert	Ja
Sensurfrist	201706230000	Skriv ut automatisk rettede	Nei

Seksjon 1

1 OPPGAVE

Besvarelse

Last opp besvarelsen din her:

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Filopplasting

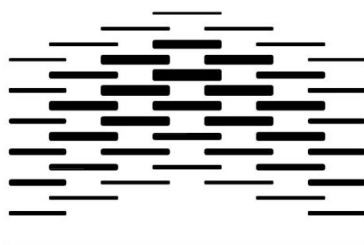
Filnavn	17119461_cand-6245983_17117467
Filtype	pdf
Filstørrelse	379.038 KB
Opplastingstid	02.06.2017 05:28:09

Neste side
Besvarelse vedlagt

Kvinneres rolle i sportsjournalistikken

En kvalitativ og kvantitativ undersøkelse av hvilke rolleutfordringer kvinnelige sportsjournalister har i et mannsdominert miljø.

**HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS**

Fagkode: JB2900 – Tverrfaglig fordypningsoppgave

Kandidatnummer: 137

Bachelorstudium i journalistikk ved Høgskolen i Oslo og Akershus

Institutt for journalistikk og mediefag

Våren 2017

Innholdsfortegnelse

Del 1: Innledning, problemstilling, avgrensning og viktighet

1.1 Innledning, problemstilling og avgrensning	Side 3
1.2 Viktighet	Side 4

Del 2: Teori og tidligere forskning

2.1 Teori	Side 5
2.2 Tidligere forskning	Side 6
2.3 Idretten er mannsdominert	Side 7

Del 3: Metode

3.1 Utvalg	Side 8
3.2 Kvantitative intervjuer	Side 8
3.3 Kvantitativ spørreundersøkelse	Side 10
3.4 Kvantitativ innholdsanalyse	Side 11
3.5 Generalisering, validitet, reliabilitet og triangulering	Side 12

Del 4: Funn og analyse

4.1 Funn fra kvalitative intervjuer	Side 13
4.1.1 «Mannlige journalister blir kompiser med kildene»	Side 13
4.1.2 Unge og pene piker	Side 15
4.1.3 «Menn er tøffere»	Side 16
4.2 Funn fra kvantitativ spørreundersøkelse	Side 17
4.3 Funn fra kvantitativ innholdsanalyse	Side 20
4.4 Fotballen er hellig	Side 21

Del 5: Oppsummering

5.1 Oppsummering og konklusjon	Side 23
5.2 Videre forskning	Side 23

Del 6: Litteraturliste	Side 25
------------------------------	---------

Del 7: Vedlegg	Side 27
----------------------	---------

Del 1: Innledning, problemstilling, avgrensning og viktighet

1.1 Innledning, avgrensning og problemstilling

«Du har bare fått den jobben fordi du er jente». Det er en kommentar flere kvinnelige sportsjournalister har fått en eller flere ganger i løpet av karrieren. Undertegnede inkludert, selv om jeg kun har jobbet som sportsjournalist i åtte måneder. Påstanden «Du har bare fått den jobben fordi du er pen» og spørsmålet «Men er du egentlig interessert i sport, da?» er heller ikke uvanlig å høre for kvinnelige sportsjournalister i norske redaksjoner den dag i dag, selv om det er flere tiår siden den første kvinnelige sportsjournalisten ble ansatt i Norge. Dette er påstander og spørsmål jeg vil tørre å påstå at mannlige sportsjournalister mest sannsynlig aldri har hørt, eller vil høre.

Tidligere har det blitt gjort flere undersøkelser som omhandler kvinner og sportsjournalistikk. Det har blant annet blitt skrevet om hvor mye plass såkalte «kvinneidretter» og «manneidretter» får i media, eller hvor mange mannlige idrettsutøvere som får medieomtale sammenlignet med kvinnelige idrettsutøvere med like stor sportslig suksess. Det har også blitt undersøkt hvorvidt det er kvinner som dekker «kvinneidrett», og om menn dekker de såkalte «manneidretten». I denne tverrfaglige fordypningsoppgaven ønsket jeg i utgangspunktet å undersøke hvordan det er å arbeide som norsk, kvinnelig sportsjournalist den dag i dag, i det som fortsatt er et mannsdominert miljø både på arbeidsplassen og ute i felt. Ifølge den norske journalisten og professoren Gerd von der Lippe, er normalen at unge, pene kvinnelige journalister gjerne blir satt som programledere, mens mannlige sportsjournalister blir satt i roller som reporter, kommentator og ekspert (2010, s.145). På bakgrunn av den påstanden, og ønsket om å undersøke hvordan de kvinnelige sportsjournalistene selv synes det er å arbeide i et mannsdominert miljø, har jeg kommet frem til følgende problemstilling:

«Hva slags rolle og eventuelle rolleutfordringer har kvinnelige sportsjournalister i deknningen av mannsdominerte idretter og miljøer?»

Denne problemstillingen vil jeg undersøke ved å ta i bruk kvalitative intervjuer, en kvantitativ spørreundersøkelse og kvantitativ innholdsanalyse. Jeg har tatt utgangspunkt i kvinnelige sportsjournalister i tre av Norges største sportsredaksjoner: NRK Sport, TV 2 Sporten og VG Sporten. Når jeg diskuterer roller i denne oppgaven vil jeg diskutere både kjønnsroller og journalistiske roller.

1.2 Viktighet

Det er ikke noen hemmelighet at det finnes flere kvinnelige sportsjournalister nå enn tidligere, og at det i dag er langt fra like tøffe arbeidsforhold som da de første kvinnelige journalistene inntok sportsverdenen. Da Karen Marie Ellefsen 1. oktober 1979 ble ansatt i NRK, som den første kvinnelige sportsjournalisten på TV, fikk hun den første tiden kun dekke barneidrett. Begrunnelsen var at det var en idrett som passet for kvinner. Da hun ble ansatt fikk hun også beskjed fra en daværende kollega om at det var helt greit at hun fikk jobbe i sporten, så lenge hun holdt seg langt unna fotball (Ellefsen, 26.05.2017).

I dag dekker de fleste kvinnelige sportsjournalister alle idretter. Men det finnes fortsatt en rekke eksempler på at det å være kvinnelig sportsjournalist fortsatt ikke er helt det samme som å være mannlig sportsjournalist. Under fotball-VM i Brasil 2014 ble det et nyhetsoppslag verden over da NRK hadde tre kvinner og én mann i studio. Dette ble skrevet av en anonym bruker i VGs kommentarfelt da nyheten ble omtalt 26. juni 2014:

«NRK elsker å manipulere folk i riktig politisk retning ved å plante politisk korrekte mennesker inn i posisjoner på TV-skjermen. Denne gangen benytter de fotball-VM til å fremme damefotball og kanskje likestilling. Tre av fire i VM-studio er til enhver tid damer, i et fotball-VM for menn. Jeg synes damer er søte, de er også flinke, men fotball har størst interesse blant menn, og dette er et VM for menn. Personlig blir jeg litt oppgitt over at menn ikke kan få ha noe i fred, og at NRK skal være så bedrevitende hele tiden. Hvordan blir damenes VM? Blir det da tre menn og én kvinne i studio? Er 80 prosent av kvinner interessert i fotball? Eller er det bare folk som jobber for slike tall?» (VG, 26.01.2014)

Under fotball-EM for menn i Frankrike sommeren 2016 var det for første gang en kvinne som kommenterte fotball på tysk TV. Etter debuten ble hun enormt hetset på sosiale medier. Kritikken gikk ikke på hennes ferdigheter som fotballkommentator, men på det faktum at hun var en kvinne som kommenterte fotball (Aftenposten, 20.06.2016). Også den svenske hockey-eksperten Lena Sundqvist venter et hav av netthets etter hver sending hvor hun kommenterer hockey. Heller ikke i dette tilfellet gikk kritikken på hennes faglige kompetanse, men på at hun er en kvinne som jobber med ishockey. Sundqvist var den første kvinnelige hockeykommentatoren på svensk TV da hun debuterte for C More i oktober 2016. Sundqvist er ikke den eneste kvinnelige sportsjournalisten i Sverige som har mottatt kritikk. I 2015 valgte daværende fotballekspert i TV4 å slutte i protesten mot hetsen hun fikk av seerne (Nettavisen, 18.12.2016).

Da Susanne Wergeland ble ansatt som anker i TV 2 Sporten dukket det også opp en rekke kommentarer som ikke omhandlet hennes faglige kompetanse som sportsjournalist. Dette er et utvalg av kommentarene i VGs kommentarfelt, alle skrevet av anonyme brukere:

- «Ser ut som en person jeg kan glede meg til å se lese opp nyheter».
- «Æsj, hun hadde ikke profil på Facebook. Jeg som ville inn for å se etter bikinibilder».
- «Brukbar høne det der».
- «Litt store tenner etter min smak» (VG, 28.01.2011).

I tillegg til disse og flere kommentarer ble det delt lenker til lettkledde bilder av henne på sosiale medier. Disse eksemplene er grunnen til at dette temaet fortsatt er viktig å undersøke. Dette hadde høyst sannsynlig aldri skjedd med mannlige sportsjournalister.

«Dessverre er det slik at det er de som tror kvinnelige sportsjournalister har fått jobben nettopp fordi de er kvinner og ser bra ut. Det er et kjipt stigma. Men vi er på god vei i en riktig retning», sier en av mine informanter i denne oppgaven, sportsjournalist i TV 2, Julie Strømsvåg (Strømsvåg, 28.05.2017).

Del 2: Teori og tidligere forskning

2.1 Teori

I dag jobber flere journalister enn tidligere innenfor medier som skaper kanaler for spesielt interesserte, som for eksempel sport. Innenfor de tradisjonelle mediene finnes kvinner i større grad på feature, og i mindre grad på sport, utenriks og økonomi (Eide, 2012, s. 138). Hun skriver videre at mediene fortsatt er mannsdominerte, og jo høyere du kommer opp i en medieinstitusjon, jo færre kvinner finnes det.

Sport tar mye plass i mediene, og det kan derfor være naturlig å tenke at sportsjournalistikken i tillegg til å speile holdninger kan være med på å skape holdninger. Disse holdningene kan blant annet være knyttet til kjønn. I dag er sporten dominert av menn, både blant journalister og kilder. Dermed blir menn mer synlige enn kvinner, og det menn gjør kan bli sett på som mer interessant grunnet mer plass i mediene. Dette kan føre til at menn blir sett på som mer verdifulle enn kvinner. I tillegg skriver Gerd von der Lippe etter et intervju med NRK-journalist Susann Michaelsen til boka *«Et kritisk blikk på sportsjournalistikk»* at det som oftest er menn som bestemmer hvem som skal dekke hva (2010, s. 132). I dag har for eksempel NRK Sporten kun mannlige vaktsejfer på TV.

Ifølge den australske sosiologen Raewyn Connell er det først og fremst sporten som bidrar til å skape maskuline bilder av den «riktige» måten å gjøre seg til mann på i dagens vestlige samfunn. Sosiologen mener videre at maskulinitet er en kulturell konstruksjon, skapt og skapende på ulik måte i forskjellige kulturer i fortid og nåtid (von der Lippe, 2010, s. 146).

I 2009 spilte det norske herrelandslaget i fotball VM-kvalifiseringskamp mot Makedonia på Ullevaal. Laget vant 2-1, men det holdt ikke for å komme seg til play-off. Dagbladet-tittel etter kampen: «*Mot en nasjon som verken hadde scoret mål eller tatt poeng på bortebane skulle Norge reise kjerringa i går kveld. Selv om vi vant kom Kari seg knapt opp i knestående*» (von der Lippe, 2010, s. 155). Menn sammenlignes med kvinner når de ikke presterer godt nok i sportsverdenen, i dette tilfellet fotball. Å gjøre det dårlig blir sett på som «ikke maskulint». De kan ikke lenger forstås som «ekte menn» når de svikter.

I en tradisjonell borgerlig logikk har det kvinnelige blitt forstått som det andre kjønn i den offentlige sfære; det irrasjonelle, passive, svake, engstelige, avhengige, objekt for menns blikk, underordnet, omsorgsfulle og emosjonelle. (von der Lippe, 2010, s.155) Selv om de fleste av disse betegnelsene i dag kan virke gammeldagse, kan noen av dem fremdeles slå inn indirekte eller direkte. (von der Lippe, 2010, s. 156)

Og som nevnt er normalen ifølge Gerd von der Lippe nå, og også Jorid Hovden for tjue år tilbake at unge, pene kvinner blir satt i programlederrollen rent journalistisk, gjerne sammen med en eldre mann (Hovden, 1996, s. 42).

Kristin Skare Orgeret sa i en forelesningen «*Female Sports – male sports? Gender in sports coverage. Challenging gender norms*» at det er mest sannsynlig ikke er andre deler av identiteten vår som er så viktig som hvordan vi ser oss selv, og ikke minst hvordan andre ser oss. Hun nevner i samme forelesning at Gary Whamel mener sportsjournalistikk handler om hierarkier og personifisering. Flere kvinner i sportsredaksjonen fører til flere kvinner blir akseptert som en del av sportsredaksjonene. Det er mye enklere når du er en av mange, og ikke regelens unntak, ifølge Orgeret (Orgeret, 2016).

2.2 Tidligere forskning

Tidlig på 80-tallet ble det gjort en undersøkelse blant norske, kvinnelige journalister som både arbeidet med avis og TV. Det skriver Liesbeth van Zoonen i «*One of the girls? Or the changing gender of journalism*». Journalistene ble spurt om hvordan de syntes det var å arbeide i et mannsdominert miljø. Majoriteten svarte at de ikke hadde noe problemer med det

ettersom de mente «de hadde blitt akseptert som en av gutta». Dette betød at ifølge van Zoonen at de hadde tilpasset seg de uskreve reglene og forventningene i et mannsdominert miljø (1996, s. 19). Ifølge sosiologen hadde ikke kvinner som arbeidet som journalister den gang makt til å endre det bildet som allerede var på det å være kvinne. Hun mener at kvinner for eksempel har for mye ideologisk bagasje med seg inn i sportsverdenen, og skriver at for å ha suksess må kvinner forhandle identiteten sin, mellom kvinne eller journalist, for å kunne passe inn på en mannsdominert arbeidsplass.

Hun skriver også at lignende undersøkelser ble gjort blant kvinnelige journalister i Tyskland og Nederland i samme periode. Også majoriteten av disse svarte at de hadde klart å tilpasse seg det mannsdominerte miljøet. Undersøkelsene viste også at uansett om det da var snakk om avis eller TV var mediebransjen dominert av menn, og jo høyere du kom opp i hierarkiet, jo mindre sannsynlig var det at du fant kvinner (van Zoonen, 1996, side 20). Til tross for at denne undersøkelsen ble gjort for over 30 år siden, er mye likt i dag. I NRK Sport har de for eksempel per dags dato kun mannlige vaktsejere på TV.

Anette Hjelle Volden skriver i sin masteroppgave «*Mannesport i kvinneklær*» fra 2014 om kvinners rolle i NRK Sport. Hun konkluderer med at det å ha et kjønn innebærer å bli tildelt ferdig definerte roller i yrkeslivet, og skriver at kompetanse, interesse og innsats ikke alltid har like mye å si. Ifølge Volden finnes det en klar og kjønnsbestemt arbeidsdeling i norsk presse, og skriver at norske sportsredaksjoner har en grense på rundt 20 prosent kvinnelige sportsjournalister. Ikke nødvendigvis som ansatte, men som talende individer med mening og ytring (Volden, 2014, s. 78).

Ida Moseng skriver i sin fordypningsoppgave «*Det sterkeste kjønn*» fra 2015 om kjønnsrepresentasjonen i sportsjournalistikken at hun kunne se ulike tendenser i hennes undersøkelser. Forskeren hadde en hypotese om at norske medier har en vei å gå når det gjelder kvinnelige sportsjournalister. Hennes analyse viser at det stemmer. Hun konkluderte med at kvinnelige sportsjournalister er i undertall, med unntak av i programlederrollen. Dette temaet vil jeg også komme inn på i min undersøkelse (Moseng, 2015, s. 31).

2.3 Idretten er mannsdominert

Ifølge leder i Norske Sportsjournalisters Forbund, Reidar Sollie, har forbundet et medlemstall på rundt 500 sportsjournalister hvert år. 50 av disse er kvinner (29.05.2017). Andelen på ti prosent har vært stabil lenge. Det skal sies at det kun er faste ansatte og få vikarer som oppfyller medlemskravene som er medlemmer. Det finnes en lang liste med kvinnelige

sportsjournalister som ikke er fast ansatte også, men det er ikke noen tvil om at det finnes flest mannlige sportsjournalister i norske redaksjoner. Og det er ikke bare i redaksjonene miljøet er mannsdominert. Selve idretten har også et overtall av menn, i støtteapparater, forbund, ledelse og så videre. Her er noen eksempler på en mannsdominert idrettsverdenen:

- I styret til Det internasjonale skiforbundet sitter det 17 menn. Den eneste kvinnen har status som «observatør».
- FIFAs eksekutivkomité har 25 medlemmer, og bare én kvinne. Hun er kvotert inn. Ytterligere én kvinne er utnevnt.
- UEFAs eksekutivkomité har 20 medlemmer. Bare én av disse er kvinne. Også hun er kvotert inn.
- Samtlige 12 visepresidenter i de to organisasjonene er menn.
- Det internasjonale håndballforbundet har 30 æresmedlemmer. Også her er det kun én kvinne.
- Det internasjonale håndballforbundet har 18 styremedlemmer. Alle er menn.
- Det internasjonale svømmeforbundet har 35 medlemmer. To av disse er kvinner.

Del 3: Metode

3.1 Utvalg

Ifølge Helge Østbye med flere er metoder fremgangsmåter som skal gi svar på spørsmål og sikre kvaliteten i den kunnskapen vi får. På denne måten binder metoden sammen problemstillingen og analysen (2013, s. 14).

Jeg har valgt å bruke tre ulike metoder for å undersøke kvinnelige sportsjournalisters rolle og eventuelle rolleutfordringer i deknningen av mannsdominerte miljøer: Kvalitative intervjuer, kvantitativ spørreundersøkelse og kvantitativ innholdsanalyse. I denne delen av oppgaven vil jeg diskutere hvorfor jeg har valgt å benytte meg av de tre metodene. Først vil jeg diskutere kvalitative intervjuer, deretter den kvantitative spørreundersøkelsen, og så vil jeg diskutere hvorfor jeg valgte å også bruke kvantitativ innholdsanalyse. Helt til slutt vil jeg også diskutere generalisering, validitet, reliabilitet og triangulering.

3.2 Kvalitative intervjuer

Den første metoden jeg bestemte meg for å benytte meg av var kvalitative intervjuer. Roller i sportsjournalistikken og hvordan man takler å arbeide i et mannsdominert kan være meget personlig, og jeg ønsket derfor å gå i dybden på dette ved å snakke med tre ulike informanter

fra de tre sportsredaksjonene jeg har tatt for meg i denne undersøkelsen. Ifølge Helge Østbye er det også en fordel at man kan få tak i informasjon det kan være vanskelig å få tilgang ved å ta i bruk kvalitative intervjuer. Man kan også prøve ut egne hypoteser og forståelsesmåter underveis i intervjuet (2012, s. 103). I tillegg får du flere svar og forklaringer enn ved en kvantitativ spørreundersøkelse.

Informantene jeg valgte var Karen-Marie Ellefsen fra NRK Sport, Christina Paulos Syversen fra VG Sporten og Julie Strømsvåg fra TV 2 Sporten. Karen-Marie Ellefsen ble ansatt i NRK 1. oktober 1979, og var statskanalens første kvinnelige sportsreporter. Nummer to ble ikke ansatt før i 1992. Hun var også Norges første kvinnelige sportsjournalist på TV. Julie Strømsvåg begynte å jobbe i TV 2 Sporten i januar 2008. Det var også da hun begynte å arbeide som ren sportsjournalist. Tidligere har hun jobbet med nyheter, kultur og sport i lokal TV. Christina Paulos Syversen startet i VG Sporten 1. januar 2017. Tidligere har hun jobbet tre år i TV 2 Sporten. Med disse tre informantene fikk jeg veldig stor bredde. Karen-Marie er en av Norges mest rutinerne sportsjournalister, mens Christina Paulos Syversen kunne gi meg informasjon om hvordan det er å være ung, kvinnelig sportsjournalist.

Det bør nevnes i denne oppgaven at jeg jobber i NRK Sport, og er derfor kollega med en av mine informanter. Svein Brurås skriver i boka «Etikk for journalister» at journalisten lett kan møte seg selv i døra og havne i problematiske dobbeltroller som følge av engasjement på fritiden [...] gjennom bijobber og så videre (2010, s. 55). Det at jeg er kollega med Karen-Marie Ellefsen mener jeg ikke er et problem for denne undersøkelsen. Hun er såpass rutinert, og har pratet om dette temaet en rekke ganger tidligere. Jeg vil heller si at det kan være en fordel at vi er bekjente fra før, ettersom det gjorde samtalen mer naturlig.

Intervjuene jeg gjennomførte med Karen-Marie Ellefsen og Christina Paulos Syversen var semistrukturerte intervjuer, mens intervjuet med Julie Strømsvåg var strukturert. Grunnen til det er at jeg møtte de to første, mens intervjuet med Julie Strømsvåg ble utført på e-post ettersom hun ikke hadde anledning til å stille opp grunnet reise.

Ifølge Østbye med flere kjennetegnes semistrukturerte intervjuer av at temaet det skal stilles spørsmål om er forhåndsdefinert. Denne intervjuformen gir stor fleksibilitet. Det er mulig, og naturlig, å forfølge overraskende innspill og stille oppfølgingsspørsmål (Østbye mfl, 2013, s. 105). Østbye skriver at strukturerte intervjuer foregår ved at intervjueren stiller informanten forhåndsdefinerte spørsmål, og svarmulighetene er fortrinnsvis åpne. (2013, s. 105) Jeg mener

intervjuet med Julie Strømsvåg heller mot et strukturert intervju ettersom jeg som nevnt måtte ta det på e-post.

I intervjuene med Karen-Marie Ellefsen og Christina Paulos Syversen forsøkte jeg å dyrke samtaleformen så godt som mulig. Jeg hadde med en intervjuguide på forhånd, med spørsmålene jeg også stilte Julie Strømsvåg, men jeg var opptatt av å ta tak i påstander jeg mente var interessante for denne undersøkelsen. Ifølge Østbye er det også ideelt å dyrke samtaleformen ettersom det skaper en trygghet for både forskeren og informanten. Jeg var også opptatt av å stille konkrete og formelle spørsmål først, for å deretter stille de eventuelt kritiske spørsmålene mot slutten av intervjuet (Østbye, m.fl., 2014, s. 107). Slike spørsmål skriver Østbye det er naturlig å vente med for at informanten ikke skal lukke seg innledningsvis (Østbye m.fl., 2014, s. 107). Det føler jeg heller ikke noen av mine informanter gjorde.

3.3 Kvantitativ spørreundersøkelse

Jeg valgte å sende ut en kvantitativ spørreundersøkelse for å få svar fra et større utvalg kvinnelige sportsjournalister. Hvordan det er å arbeide som kvinnelig sportsjournalist, og hvilke rolle man har i et mannsdominert miljø, kan være veldig personlig. Derfor ønsket jeg å nå så bredt ut som mulig, og sendte derfor undersøkelsen ut til alle de kvinnelige sportsjournalistene i NRK, TV 2 og VG. Ettersom det finnes så mange vikarer i mediebransjen i dag, valgte jeg å sende ut undersøkelsen til både faste ansatte og vikarer. Undersøkelsen ble sendt ut til 30 sportsjournalister, og jeg benyttet meg av tjenesten www.surveymonkey.com da jeg lagde undersøkelsen.

Kvantitativ analyse innebærer en analyse av materiale som kan behandles som tall, eller som kan telles. Målet er å finne strukturer og sammenhenger i et materiale eller å teste en hypotese som er satt på forhånd (Østbye m.fl., 2013, s. 161).

Ifølge Østbye med flere er spørreskjemaundersøkelser betegnelsen på en gruppe metoder for strukturert innsamling av data ved hjelp av spørsmål og svar. Spørsmålene kan stilles til et relativt stort antall personer, og alle blir stilt de samme spørsmålene. Målet er å fremskaffe data som brukes til å klassifisere og telle opp personer som har en kombinasjon av bestemte kjennetegn (2013, s. 137). I denne undersøkelsen er kjennetegnene at alle er kvinnelige sportsjournalister. Spørreskjemaundersøkelser utgjør en sammensatt gruppe av metoder for datainnsamling. De er forskjellige med tanke på hensyn til forholdet, samt innholdet og på

hvilken måte de gjennomføres. Undersøkelsene henter vanligvis informasjon om personer, og de som svarer på undersøkelsen kalles respondenter.

Undersøkelsen jeg har gjennomført i denne oppgaven er en webenquête. Jeg valgte denne typen spørreundersøkelse ettersom den har to store fordeler: De er lette å administrere, og forskeren som samler inn informasjonen kan umiddelbart analysere svarene. Det finnes naturlig nok ulemper ved denne formen, noe jeg også har fått kjenne på i arbeidet med denne undersøkelsen. Et problem er å få et representativt utvalg, og å få de utvalgte til å svare (Østbye m.fl., 2013, s. 139). Jeg opplevde også tekniske problemer da jeg sendte ut spørreundersøkelsen. Enkelte av de jeg sendte den ut til mottok aldri spørreundersøkelsen, til tross for at jeg hadde riktig e-postadresse. Det kan være en mulighet for at flere ikke mottok den, i tillegg til de to respondentene jeg snakket med.

Jeg sendte ut spørreundersøkelsen torsdag 25.05.2017, og lot respondentene svare helt frem til torsdag 01.06.2017. Det kan virke risikabelt å vente med å analysere resultatene fra undersøkelsen til så nære innlevering av fordypningsoppgaven, men jeg ønsket å få så mange svar som mulig. Alle de utvalgte fikk samme skjema, uavhengig av hvilken redaksjon de jobber i. Spørreundersøkelsen besto av ti spørsmål. Spørsmålene ligger vedlagt i oppgaven.

3.4 Kvantitativ innholdsanalyse

Styrken til kvantitativ innholdsanalyse ligger først og fremst i at metoden på en relativt effektiv måte tillater forskeren å analysere et stort materiale. Vi er ikke bundet av å observere situasjoner i samtida, men kan analysere gammelt materiale (Østbye, m.fl., 2012, s. 207).

Min plan da jeg startet å arbeide med denne undersøkelsen, var å kun benytte meg av kvalitative intervjuer og kvantitativ spørreundersøkelse. Men ettersom jeg kom et stykke i arbeidet, følte jeg det var nødvendig for oppgaven å se om påstandene til informantene og respondentene stemte med hvordan det vises i et bestemt mediet, i dette tilfelle valgte jeg på TV. Derfor valgte jeg å inkludere en kvantitativ innholdsanalyse i denne undersøkelsen.

En kvantitativ innholdsanalyse er ifølge Østbye dataregistrering og analyseteknikker som søker mot en systematisk, objektiv og kvantitativ beskrivelse av innholdet i et budskap. At analysen skal være systematisk, betyr at vi formulerer generelle regler for hvordan materialet skal behandles. At analysen er kvantitativ betyr at vi sikter mot en tallmessig beskrivelse (2014, s. 208).

Jeg valgte å analysere innholdet i TV-sendinger både fra NRK Sport, TV 2 Sporten og VGTV Sporten. Da jeg valgte ut sendinger ønsket jeg å bruke sendinger som var så like som mulig, og jeg undersøkte hvor stor andel av programlederne som var kvinner eller menn, og jeg undersøkte hvor mange reportere som var menn. Jeg valgte å undersøke dette ettersom normalen ifølge Gerd von der Lippe er kvinnelige programledere og mannlige reportere (2013, s.135). Jeg har undersøkt sportssendingene i Dagsrevyen og Kveldsnytt i perioden fra 01.05.2016-07.07.2016, og sportsnyhetene fra 18:50 og 21:25 på TV 2 i samme tidsperiode. Da jeg skulle undersøke noe tilsvarende i VG valgte jeg å undersøke reporterandelen i sportsnyhetene på VG, da dette er det som er mest likt sendingene i NRK og TV 2. Men jeg fikk et problem da jeg skulle undersøke sportsnyhetene på VG. I VG må man avpublisere sportsnyhetene etter tre dager på grunn av rettigheter. Jeg valgte derfor et annet tidsrom da jeg analyserte sendingene derfra, fra 27.05.2017-31.05.2016, samt sendinger fra 05.05.2017 og 07.05.2017 ettersom disse to sendingene ikke var avpublisert. Dette fører selvfølgelig til at det er store svakheter i min kvantitative innholdsanalyse, men jeg mener tendensen man ser i funnene er så klar at det er mulig å analysere funnene til tross for ulikt tidsrom.

3.5 Generalisering, validitet, reliabilitet og triangulering

I vurderingen av et forskningsprosjekts metodiske kvalitet er det vanlig å diskutere tre aspekter eksplisitt: generalisering, validitet og reliabilitet. Generalisering omfatter hvorvidt analysens funn kan gjøres allmenngyldige. Validitet har å gjøre med hvorvidt en forholder seg til det en tror eller ønsker å forholde seg til. Det vil si i hvilken grad design og operasjonaliseringer gir relevant innsikt i den overordnede problemstillingen. Reliabilitet dreier seg om hvorvidt behandlingen av data er nøyaktig og pålitelig. Stor grad av validitet og reliabilitet betraktes som forutsetninger for at en skal kunne generalisere funn i en analyse (Østbye, m.fl., 2013, s. 124).

Min metodiske reliabilitet ble styrket blant annet ettersom jeg valgte å ta opp intervjuene i stedet for å ta notater av det som ble sagt. Ifølge Østbye kan jeg da som forsker forholde meg til det som blir sagt ordrett. Østbye skriver også at opptak ofte vil styrke validiteten i prosjektet, ettersom det kan gi muligheter til å lete etter sammenhenger og det gjør det mulig å tolke utsagn på nytt. Ettersom en som forsker utvikler sin forståelse over tid, vil det ofte være behov for nettopp nytolkning (2013, s.124).

Det finnes andre måter å styrke undersøkelsens validitet på, blant annet ved triangulering, som jeg har benyttet meg av i min undersøkelse. Triangulering innebærer å kompensere for

eventuelle svakheter ved å kombinere forskjellige teoretiske og metodiske tilnærminger (Østbye m.fl., s. 126). Det har jeg gjort ved å benytte meg av kvalitative intervjuer, kvantitativ spørreundersøkelse og kvantitativ innholdsfortegnelse. I vitenskapelig metode betyr det at ulike sosiale fenomener studeres fra forskjellige synspunkter og synsvinkler (Østbye m.fl., s. 125). En av svakhetene jeg ønsket å kompensere for ved bruk av triangulering var det jeg nevnte nylig, at den kvantitative innholdsanalysen ble gjort i ulike tidsrom i NRK og TV 2 som i VG. En annen svakhet ved den metoden er at jeg kun utførte undersøkelsene innenfor tidsrommet én uke. Det er et for kort tidsrom til å kunne undersøke om det generelt oftere finnes flere mannlige reportere og kvinnelige programledere. Men jeg mener man kan se en tendens ut i fra funnene sammenlignet med de kvalitative intervjuene og den kvantitative spørreundersøkelsen, samt teori.

Del 4: Funn og analyse

I denne delen av oppgaven vil jeg analysere funnene fra metodene jeg har brukt i min undersøkelse, og drøfte dem opp mot teorien jeg la frem innledningsvis i denne oppgaven. Først vil jeg diskutere funnene fra de kvalitative intervjuene, deretter den kvantitative spørreundersøkelse og avslutningsvis se på funnene fra den kvantitative innholdsanalysen. Jeg vil også sammenligne noen av funnene fra de ulike metodene underveis i denne delen av oppgaven.

4.1 Funn fra kvalitative intervjuer

Innledningsvis i denne oppgaven skrev jeg at det er langt bedre forhold for kvinnelige sportsjournalister i dag, enn hva det var da Karen-Marie Ellefsen startet i NRK Sport i 1979. I de kvalitative intervjuene har jeg som nevnt intervjuet tre informanter fra NRK, VG og TV 2. Karen-Marie Ellefsen er eldst og har mest erfaring, mens Christina Paulos Syversen fra VG er yngst og har minst erfaring. Derfor er det noe interessant at de to har relativt lik oppfattelse av hvilke utfordringer man støter på som kvinnelig sportsjournalist. Dette mener jeg er med på å styrke påstanden om at det fortsatt ikke er det samme å være kvinnelig – som det er å være mannlig sportsjournalist heller ikke den dag i dag.

4.1.1 «Mannlige journalister blir kompiser med kildene»

«Det handler om kultur og hva som er innprenta i sportsjournalistikken og sport generelt. Mannfolk kan sport, mens kvinner kan det ikke. Det er fra gammelt av selvfølgelig, og det har uten tvil blitt bedre, men det ligger litt igjen. Det gjør at man er litt mer tillit til en mann når det kommer til sport, og kvinner tør ikke helt bevise seg en eventuell tillit verdig fordi de er redde for å gjøre feil og redde for å ta sjansen» (Syversen, 29.05. 2017).

Christina Paulos Syversen (VG) mener det fortsatt ligger igjen en kultur på at sport er noe for menn, og ikke for kvinner. Om det er ubevisst eller ikke er hun usikker på. Det hun mener er den største rolleutfordringen kvinnelige sportsjournalister har i dag, er i møte med kilder. Dette kan knyttes opp til det Røthing (2012) siteres på i teoridelen av denne oppgaven – at sportsjournalistikken kan være med på å skape holdninger, ettersom sporten er dominert av menn både blant journalister og kilder. Christina Paulos Syversen presiserer at hun ikke tror dette er bevisste holdninger fra kildene, men ubevisste på grunn av kulturen som henger igjen. Det kan virke som om den gamle kulturen om at menn er mer tillitsverdige når det kommer til sport henger igjen ubevisst hos mannlige kollegaer og mannlige kilder. Man kan selvfølgelig ikke utelukke at denne kulturen også henger igjen hos enkelte kvinner.

«Man har jo fått spørsmål som i utgangspunktet kanskje ikke har noe vondt bak seg, og som de kanskje ikke tenker over. Som «Å, er du interessert i fotball?» når man er ute og dekker en fotballkamp. Det spørsmålet er jeg rimelig sikker på at de aldri ville stilt en mannlige journalist. Jeg tror ikke de mener noe vondt med det, men at det er ubevisst. Sportsjournalistikken er veldig mannsdominert både med kilder og journalister. Man merker om jeg stiller meg på lik linje med en mannlige kollega på min alder med lik erfaring, vil han ha lettere for å opprette et tettere kildeforhold til for eksempel en eliteseriespiller i fotball. De blir mer kompiser. Som jente klarer du ikke alltid det. Det blir et mer profesjonelt skille. Det er menn som dominerer bak og foran pennen» (Syversen, 2017).

Ikke alle informantene er enige i denne rolleoppfatningen, for det er som nevnt bedre i dag. I takt med at det har kommet flere kvinnelige sportsjournalister inn i bransjen, har det også blitt mer naturlig å se kvinner i den rollen. Det fører også til at kilder blir mer vant til å møte kvinnelige sportsjournalister. Som Kristin Skare Orgeret skriver: «Flere kvinner i sportsredaksjonen fører til at flere kvinner blir akseptert som en del av sportsredaksjonen» (Orgeret, 2016). Informant Julie Strømsvåg (TV 2) opplever ikke at hun blir behandlet annerledes i møte med kilder enn hva menn blir.

«Det kan jeg ikke si jeg har opplevd. Jeg opplever stadig at jeg må prestere, bevise og levere både overfor kilder, intervjuobjekter og kollegaer for å oppnå fortrolighet og tillit, men jeg ser ikke at det ville vært annerledes om jeg var mann» (Strømsvåg, 2017).

Hun utdyper spørsmålet ved å utdype at miljøet ikke er i nærheten av å være så mannsdominert som det var tidligere.

«Miljøet har vært mer mannsdominert enn det er nå. Det er fremdeles flere menn enn kvinner i redaksjonen i TV 2, men tidvis er det ganske jevnt fordelt. Jeg mener vi har kommet langt på området de ni årene jeg har vært i TV 2. Min mening er at dette per i dag ikke er et tema eller en problemstilling» (Strømsvåg, 2017).

Men det at en av informantene mener det er et problem for kvinnelige sportsjournalister i møte med kilder, betyr at problemet ikke er ikke-eksisterende. I den kvantitative spørreundersøkelsen vil jeg diskutere denne problemstillingen videre, da mine 17 respondenter har svart på det samme spørsmålet.

4.1.2 Unge og pene piker

Ger von der Lippe (2010) skriver at det er en tendens i Norge og Europa at unge, pene kvinner blir satt i programlederroller, eller roller hvor de fronter redaksjonen utad. Hvis man tar et raskt blikk på ulike sportssendinger i dag er det vanskelig å unngå og se denne tendensen. Derfor spurte jeg alle informantene om de tror det er en fordel å være pen som kvinnelig sportsjournalist. Christina Paulos Syversen og Karen-Marie Ellefsen svarte «ja».

«Ja, jeg tror det er en fordel å være pen. Det er fælt å si, men man må være brutalt ærlig. I hvert fall med tanke på TV-jobber hvor trynet ditt skal være der. Det er i hvert fall en fordel å ha utstråling, og ofte å være pen også» (Syversen, 2017).

«Det er nok litt forskjell fra plass til plass, men når det gjelder TV tror jeg helt klart det er en fordel å være en ung og pen pike. Det er jeg helt overbevist om. De er jo selvfølgelig flinke, men hvis det står mellom en flink jente som ikke er så pen og en flink jente som er pen så tror jeg den pene blir foretrukket. Det er en overvekt av kvinnelige programledere, og du ser jo hvem som blir plukket ut» (Ellefsen, 2017).

Hvis det er et faktum at det er en fordel å se bra ut som kvinnelig sportsjournalist er det en stor rolleutfordring. Uansett hvilket yrke en har skal det ikke ha noe å si hvordan du ser ut, det skal handle om dyktighet. Det er ikke noe tvil om at i denne situasjonen er de kvinnelige sportsjournalistene også svært dyktige, men om opplevelsene til de to informantene stemmer, mener jeg dette kan være noe å undersøke videre i en eventuell masteroppgave. På grunn av tidsperioden for denne tverrfaglige fordypningsoppgaven, har jeg ikke hatt mulighet til å analysere dette temaet nærmere, ettersom jeg da mener man burde ha intervjuet ulike ledere i norske sportsredaksjoner, eller personer som har ansvaret for å ansette sportsjournalister. Informant Julie Strømsvåg tror også det kan være en fordel å ha utseende med seg, men påpeker at det i tilfeller også kan være en ulempe. Hun påpeker også at det er negativt at enkelte tror kvinnelige sportsjournalister får jobb på grunn av utseende fremfor dyktighet.

«Jeg tror noen har opplevd at det har vært en fordel i enkelte situasjoner, mens det andre ganger kan være et minus. Dessverre er det fremdeles slik at det er de som tror kvinnelige sportsjournalister har fått jobben nettopp fordi de er kvinner og ser bra ut. Det er et kjipt stigma. Men vi er på god vei i en riktig retning» (Strømsvåg, 2017).

4.1.3 «Menn er tøffere»

Enda en rolleutfordring som kom opp under de kvalitative intervjuene er at kvinner får færre sjanser enn menn, ikke på grunn av journalistiske ferdigheter, men på grunn av biologiske ferdigheter. Satt på spissen siterte jeg Gerd von der Lippe (2010) i teoridelen av denne oppgaven hvor hun skriver at i en tradisjonell borgerlig logikk har det kvinnelige blitt forstått som det andre kjønn, med andre egenskaper enn menn. Ifølge von der Lippe er kvinner tradisjonelt sett oppfattet som for eksempel mer passive, svake og engstelig. Til tross for at disse betegnelsene er gammeldagse og absolutt ikke omhandler alle kvinner, kan noen av dem fortsatt slå inn indirekte. Både Karen-Marie Ellefsen og Christina Paulos Syversen nevner i intervjuene at kvinners tradisjonelle egenskaper kan ha noe å si for hva slags sjanser de får som sportsjournalister kontra menn.

«Menn er jevnt over litt tøffere i alle bransjer. De har litt større ambisjoner og tør å gå for lederstillinger. Kvinner er på en måte litt mer forsiktige og tenker kanskje mer at om de har fortjent det er det greit. Hvis man for eksempel siter i lunsjen og har en diskusjon om et eller annet innenfor sport og du som kvinne tenker at du ikke har 100 prosent stålkontroll, er du heller stille. Du har ikke lyst til å drite deg ut. Så de fleste kvinner har kanskje litt mer prestasjonsangst. Du vegrer deg litt mer, og det hemmer nok flere kvinnelige sportsjournalister. Gutter kan drite seg ut litt mer, for de er ikke redde for det» (Syversen, 2017).

«Jenter har dessverre litt lavere selvtillit enn gutter. Gudene vet hvor guttene får den selvtilliten fra. Det må være noe med at selvtilliten til jenter systematisk har blitt tykka ned. Og det er nok dessverre slik at ledelsen i redaksjonene ikke er flinke nok til å se gjennom dette. Du kan være superflink, men ikke ha den store selvtilliten. Jeg tror mange jenter blir stoppet av det. Gutta får på denne måten mer prestisjefylte jobber fordi de fremstår mer selvsikre» (Ellefsen, 2017).

Dette er naturlig nok satt på spissen, og det finnes selvfølgelig kvinner med både skyhøy selvtillit og komplett mangel på prestasjonsangst. Men det er egenskaper som er vanligere for kvinner enn menn, og det kan føre til at de ikke blir sett. Informant Julie Strømsvåg mener på den andre siden at kvinnelige sportsjournalister får de samme utfordringene og mulighetene som menn.

«Min opplevelse er at kvinnelige sportsjournalister får de samme utfordringene og mulighetene som menn» (Strømsvåg, 2017).

At kvinnelige sportsjournalister får de samme utfordringene og mulighetene som menn er også riktig i de fleste situasjoner, men i og med at to av tre informanter mener det er en liten fordel til mannlige sportsjournalister på dette området er også dette en rolleutfordring.

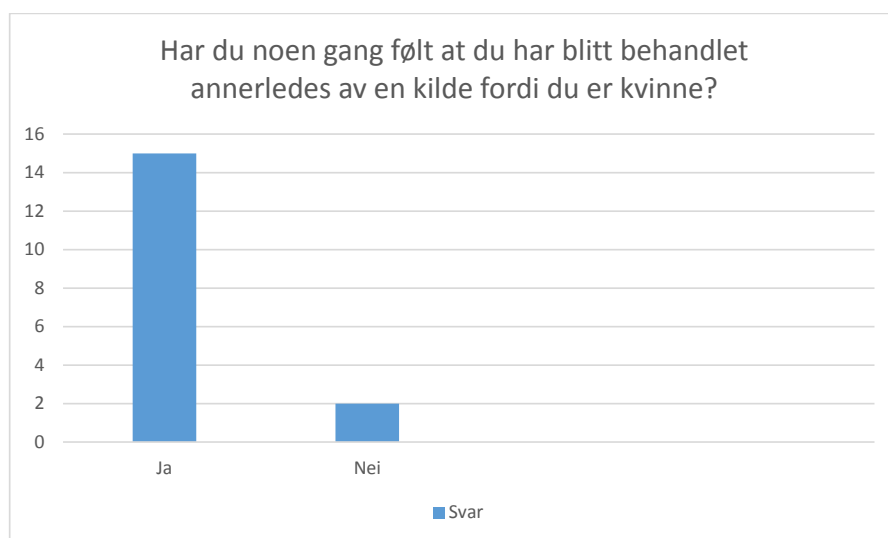
4.2 Funn fra kvantitativ spørreundersøkelse

I denne delen vil jeg trekke frem de funnene fra den kvantitative undersøkelsen jeg mener er mest relevante for problemstillingen i denne oppgaven.

Spørreundersøkelsen ble sendt ut til de 30 kvinnelige sportsjournalistene som jobber i NRK, TV 2 og VG. Jeg fikk svar fra 18 respondenter. Ni av disse jobber i NRK, seks i TV 2 og tre i VG. Svakheten ved undersøkelsen er at dette er langt fra alle kvinnelige sportsjournalister i Norge, men jeg mener at over 50 prosent svarandel i denne undersøkelsen er nok til å skape et bilde av hvordan journalistene opplever å arbeide i et mannsdominert miljø.

Det er særlig to funn fra spørreundersøkelsen jeg mener er interessante for problemstillingen i denne oppgaven. Det første funnet omhandler det informant Christina Paulos Syversen (VG) mener er den største utfordringen for kvinnelige sportsjournalister: Møtet med kilder. Hennes mening er at mannlige kilder behandler kvinnelige sportsjournalister annerledes enn mannlige journalistene.

Dette ble resultatet da de 18 respondentene svarte på spørsmålet om de har blitt behandlet annerledes av en kilde fordi de er kvinner:

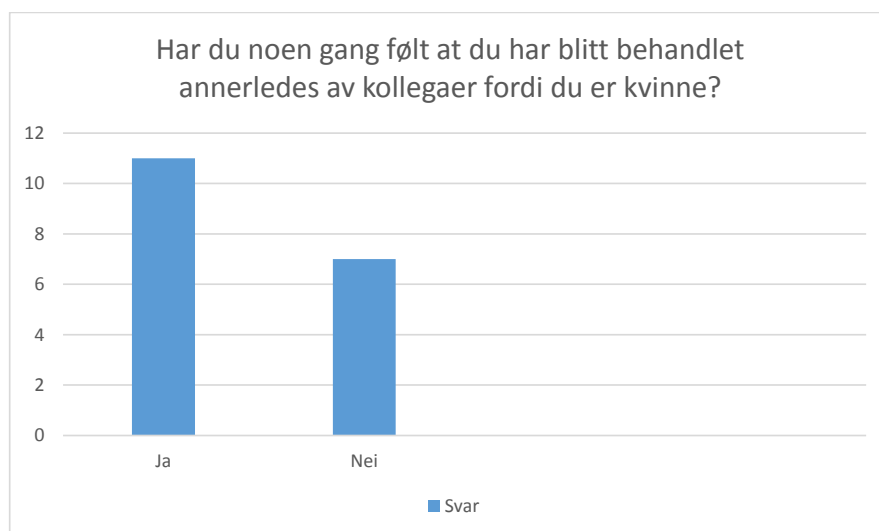

En klar majoritet av respondentene svarte ja. Det gjenspeiler informant Christina Paulos Syversens oppfatning av at det fortsatt kan være en rolleutfordring for kvinnelige sportsjournalister i møte med kilder. I og med at kvinner er så i mindretall som sportsjournalister, rundt ti prosent ifølge tallene til Norske Sportsjournalisters forlag, kan

grunnen til at kilder kan behandle journalistene annerledes være er at de ikke er like vant til å møte kvinner i en profesjonell sammenheng. Som tidligere nevnt kan mye handle om at holdningene som skapes i sportsjournalistikken er at det er mest naturlig å knytte sammen menn og sport.

Det må nevnes at spørsmålet er formulert på en måte som gjør at respondentene kan ha blitt behandlet annerledes av en kvinnelig kilde. Det er en svakhet i dette funnet. Men at de har blitt behandlet annerledes *fordi de er kvinner* gjør funnet fortsatt valid.

Når vi snakker om et mannsdominert miljø innenfor sportsjournalistikken handler det som nevnt ikke kun om kilder og idretten generelt. Det er også et mannsdominert miljø på arbeidsplassen. Respondentene i spørreundersøkelsen fikk derfor også svare på spørsmålet om de har blitt behandlet annerledes av kollegaer fordi de er kvinner. Her svarte også majoriteten ja, men ikke like mange som på spørsmålet om de har blitt behandlet annerledes av kilder.

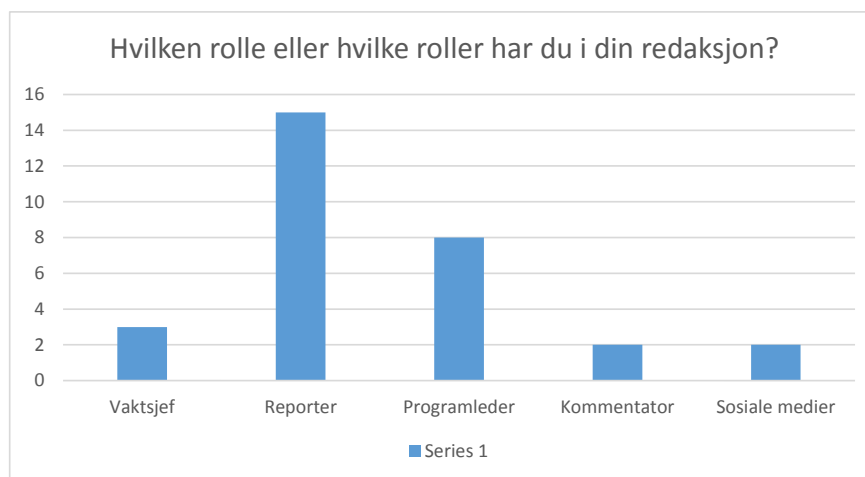
Grunnene til hvorfor respondentene i større grad har opplevd å bli behandlet annerledes av kilder enn kollegaer kan være mange. Men knyttet opp til teorien jeg har presentert i denne oppgaven, kan det finnes to sammenhenger. Som nevnt også under funnene fra kildespørsmålet påpeker Kristin Skare Orgeret (2016) at jo flere kvinnelige sportsjournalister som inntar redaksjoner, jo mer naturlig blir det å være kvinnelig sportsjournalist. De seneste årene har andelen av kvinnelige sportsjournalister økt, og det kan derfor være naturlig å tenke at kollegaene som arbeider tett sammen med dem hver dag ser på det som mer naturlig enn hva kildene gjør. Liesbeth van Zoonen (1998) skriver at kvinnelige sportsjournalister av natur

bør tilpasse seg et mannsdominert arbeidsmiljø, og til slutt oppfatter mange kvinnelige sportsjournalister at de blir «en av gutta». Dette kan være tilfelle i denne sammenheng. Men det skal nevnes at majoriteten fortsatt har svart ja, og at det derfor er kvinnelige sportsjournalister som opplever rolleutfordringer ved å jobbe i et mannsdominert miljø.

På den andre siden strider disse funnene med opplevelsen til informant Karen-Marie Ellefsen. Når hun forteller om hennes opplevelser som kvinnelig sportsjournalist forteller hun at hun ikke har blitt behandlet annerledes av kilder. Hun peker på at helt fra hun startet på slutten av 70-tallet virket det som om kildene i sportsverdenen så på det som mer naturlig med kvinnelige sportsjournalister enn hva hennes kollegaer på den tiden gjorde (Ellefsen, 2017).

Det tredje utvalgte funnet jeg har valgt å presentere fra den kvantitative undersøkelsen omhandler journalistiske roller. Innledningsvis skrev jeg at normalen ifølge Gerd von der Lippe (2010) er at kvinnelige sportsjournalister blir satt som programledere, mens de «flinke» gutta blir satt som reportere. Denne påstanden konkluderer også Ida Moseng og Anette Volden med i sine undersøkelser. Også informant Karen-Marie Ellefsen er enig i den normalen.

Derfor innledet jeg den kvantitative spørreundersøkelsen med å spørre respondentene om hvilke rolle eller roller de har i sin redaksjon. Her var det mulig for respondentene å krysse av på flere alternativer.

Disse svarene strider med det som til nå har blitt kjent som normalen i denne oppgaven. Men det er et poeng at det her var mulig å krysse av på flere enn én rolle. Det er ofte vanlig at journalister som har rollen som programledere også har rollen som reporter. Det betyr at den

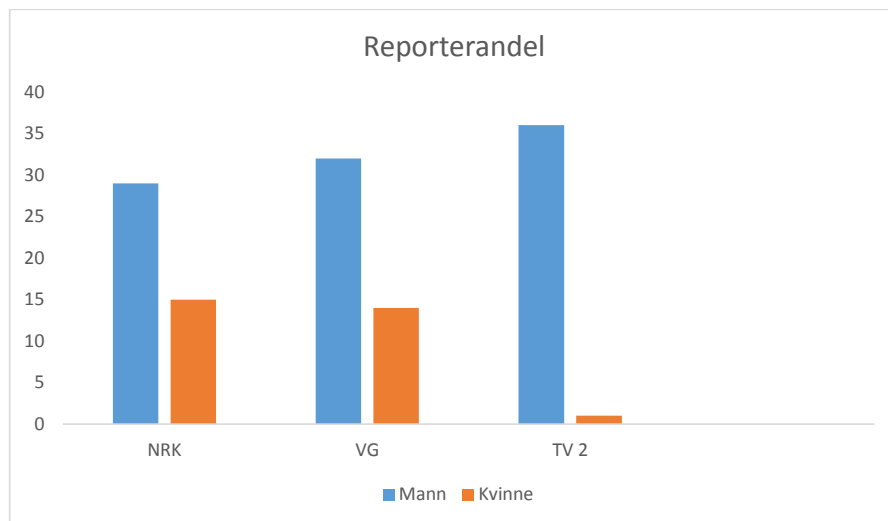
søyla kunne vært betydelig lavere om jeg hadde formulert spørsmålet på en annen måte. For eksempel: Hvilken rolle har du hovedsakelig i din redaksjon?

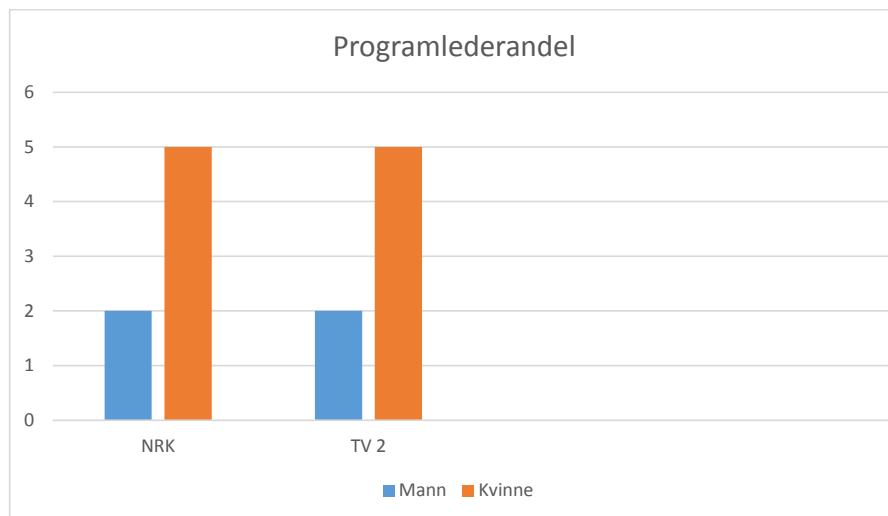
Det bør også nevnes her er at kvinnelige sportsjournalister som arbeider på nett eller i avis ikke har mulighet til å være programledere, og at normalen på andre medier enn TV er å være reporter uansett om du er mann eller kvinne.

De journalistiske rollene blant kvinnelige og mannlige sportsjournalister skal jeg se nærmere på i neste del av oppgaven, hvor jeg skal analysere funnene fra den kvantitative innholdsanalysen.

4.3 Funn fra kvantitativ innholdsanalyse

I den kvantitative innholdsanalysen har jeg sett nærmere på andelen av kvinnelige reportere og programledere på TV. Jeg har som nevnt undersøkt utvalgte sportssendinger i en utvalgt tidsperiode på NRK, TV 2 og VG, og valgt sendinger som er så like som mulig. Funnene fra denne undersøkelsen gir en relativt tydelig tendens. Dette er den grafiske fremstillingen av reporterandelen og programleder andelen basert på kjønn fra min kvantitative innholdsanalyse:

Funnene fra denne undersøkelsen viser at i tidsrommet den ble gjennomført var det et klart overtall av mannlige reportere, og flest kvinnelige programledere. I sendingene jeg analyserte fra VG fantes det ikke programledere, så jeg har derfor valgt å utelukke VG i den grafiske fremstillingen av funnene. Disse funnene stemmer med det meste av teorien som har blitt lagt frem i denne oppgaven, men undersøkelsen har klare svakheter og validiteten kan derfor være svekket, men man kan likevel tolke tendensene. For tendenser gjenspeiler både det von der Lippe (2010) mener er normalen, og det gjenspeiler funnene i undersøkelsene til Moseng (2015) og Volden (2014).

Ifølge informant Christina Paulos Syversen er en mulig grunn til at kvinner ofte blir satt som programleder at det er en måte å vise at de har kvinner i redaksjonen. Karen-Marie Ellefsen mener menn oftere ender opp i en reporterrolle fordi de blir oppfattet som «tøffere» (Ellefsen, 2017).

«Jeg vet at mange redaksjoner tenker at de er nødt til å få inn kvinner her og der. Det finnes nok mange flinke, kvinnelige eksperter, men få som tør. Under fotball-EM vet jeg at TV 2 jobbet med å få inn kvinnelige gjester, og det gjorde sikkert NRK også. Siden de kanskje ikke tør, ender det opp med at de ikke klarer å finne gjest eller ekspert, men de må ha inn en kvinne i studio. Da blir hun programleder. Det er den safeste rollen. Slik er det med hockey også. Det ser kanskje gærent ut fra utsiden, men det er jo for å få inn kjønnsbalansen. Og det er inntil videre den letteste måten å gjøre det på» (Syversen, 2017).

4.4 Rolleutfordringene er størst i dekningen av fotball

Avslutningsvis i denne delen av oppgaven har jeg valgt å legge til et eget punkt som omhandler fotball. Det kommer frem i både teorien, de kvalitative intervjuene og i den

kvantitative spørreundersøkelsen at fotball er den idretten hvor kvinner opplever de største rolleutfordringene som kvinnelige sportsjournalister i et mannsdominert miljø. TV 2-journalist har tidligere uttalt til Nettavisen at hun synes det er helt greit å arbeide i et mannsdominert miljø «*så lenge hun unngår å mene noe om Premier League på Twitter*». Som tidligere nevnt fikk Karen-Marie Ellefsen beskjed om å holde seg unna fotball da hun ble ansatt i NRK Sport på slutten av 70-tallet, og de fleste eksemplene innledningsvis i denne oppgaven omhandler kvinnelige sportsjournalister og nettopp fotball.

I den kvantitative spørreundersøkelsen svarte respondentene på spørsmålet om det var noen idretter de har opplevd å ikke få dekke grunnet kjønn. Det var kun fire av 18 respondenter som svarte «ja» på dette spørsmålet, men alle utdypet i kommentarfeltet at den idretten var fotball:

- «Fotball.»
- «Fotball, men det var ikke i den redaksjonen jeg jobber i nå».
- «Fotball og rally.»
- «Det gikk mange år før jeg fikk være en del av fotballredaksjonen. Ble møtt med «vi kan ikke ha en jente som programleder under et fotballmesterskap».

Også informant Karen-Marie Ellefsen forteller at fotball er den idretten hvor en kan se tydeligst tegn på at «den gamle kulturen» om at sport er noe for menn, ikke kvinner, henger igjen fra tidligere.

«Da jeg startet virket det som om gutta måtte ha en arena hvor de var meg overlegne. Og de holdningene henger igjen nå. Fotball er noe alle ser på, alle bryr seg om og alle tror de har greie på. Så da blir det også mye kritikk på sosiale medier» (Ellefsen, 2017).

Jorid Hovden skrev i 1996 at mannlig toppidrett og spesielt herrefotball er sportens mest dominerende medieansikt i Norge (Hovden, 1996, s. 42). Kvinnefotballen dekkes minimalt, og det er hovedsakelig menn som historisk sett har dekket fotball mest. Det har som Karen-Marie Ellefsen nevner vært et sted hvor menn er overlegne kvinner. Vi har tidligere i oppgaven sett eksempler på at det fortsatt er vanskelig for kvinnelige sportsjournalister å komme seg inn i det mannsdominerte miljøet, og kanskje er det i seg selv grunnen til at det er vanskeligere for kvinner å dekke fotball enn andre idretter – ettersom det er et av de miljøene som er mest mannsdominerte av alle.

Del 5: Oppsummering

5.1 Oppsummering og konklusjon

Jeg innledet denne fordypningsoppgaven med å liste opp en rekke påstander og spørsmål som er vanlig å oppleve for kvinnelige sportsjournalister, og ikke for menn. Deretter la jeg frem en rekke eksempler på hvorfor temaet om kvinners rolleutfordringer i sportsjournalistikken fortsatt er et viktig tema å diskutere.

Alt var ikke bedre før. Da de første kvinnelige sportsjournalistene satte beina sine i norske redaksjoner hadde de mye større rolleutfordringer enn det vi har i dag. Men jeg mener denne undersøkelsen viser at det fortsatt er langt fra det samme å være kvinnelig sportsjournalist i enn hva det er å være en mannlig sportsjournalist. Kvinner opplever å bli behandlet annerledes av kilder og de opplever å bli behandlet annerledes av kollegaer. De opplever at det er idretter de ikke får dekke, og nærheten av normalen er fortsatt det er få kvinnelige reportere, men en majoritet av kvinnelige programledere. Enkelte informanter mener også at det er en fordel å ha utseende med seg, og at kvinnelige sportsjournalister ikke får de samme sjansene som menn fordi de ikke blir sett.

Til tross for at dette ikke er en omfattende undersøkelse, med enkelte nevnte svakheter, har jeg ikke hatt noe stort problem med å komme frem til et svar på problemstillingen min. For hvilke rolleutfordringer har kvinnelige sportsjournalister i deknningen av mannsdominerte miljøer? Svaret er mange. Men det går rett vei.

Jeg velger å avslutte denne oppgaven med å sitere informant Karen-Marie Ellefsens svar da hun fikk spørsmålet om hva hun mente var kvinnelige sportsjournalisters største utfordring: *«Den største utfordringen for kvinnelige sportsjournalister er at dette fortsatt er et tema og en problemstilling den dag i dag. Vi burde ha kommet lenger enn det» (Ellefsen, 2017).*

5.2 Videre forskning

Det er flere temaer som kunne vært interessante å forsket videre på som omhandler kvinners rolleutfordringer som sportsjournalister. Et tema jeg synes kunne være særlig spennende å forske videre på i en eventuell masteroppgave er hva ledelsen i sportsredaksjoner mener om funnene i denne oppgaven, og funn fra tidligere oppgaver.

Ledelsen i sportsredaksjoner er som oftest menn. Kan en løsning på enkelte rolleutfordringer kvinnelige sportsjournalister har være å få flere kvinner i lederroller i norske sportsredaksjoner? Ifølge Elisabeth Eide (2012) er mediene fortsatt mannsdominerte, og jo

høyere du kommer i en medieinstitusjon, jo færre kvinner finnes det. Jeg mener det kunne vært interessant å undersøke hvorfor det er slik.

Del 6: Litteraturliste**Trykte kilder**

Brurås, Svein (2010): *Etikk for journalister*. Bergen: Fagbokforlaget.

Eide, Elisabeth og Orgeret, Kristin Skare (2015): *Etter beste kjønn. Kjønnsperspektiv på medier og journalistikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Eide, Elisabeth (2012): «Backlash i mediene? Journalistikk og kjønn» i Orgeret, Kristin Skare (2012): *Norske medier – journalistikk, politikk og kultur*. Kristiansand: Cappelen Damm Høyskoleforlaget.

Hovden, Jorid (1996): *Mediesportens janusansikt i eit kjønnsperspektiv*. I: *Kjønn i media*. Sekretariat for kvinneforskning. Arbeidsnotat 1996/2, s. 40-51.

Moseng, Ida (2015): *Det sterkeste kjønn. En studie av kjønnsrepresentasjonen i sportsjournalistikken på TV*. Høgskolen i Oslo og Akershus.

van Zoonen, Liesbet (1996): *One of the girls? Or the changing gender of journalism*. I: *Kjønn i media*. Sekretariat for kvinneforskning. Arbeidsnotat 1996/2, s. 19-35.

von der Lippe, Gerd (2010): *Et kritisk blick på sportsjournalistikk. Medier og idrett i en globalisert verden*. Kristiansand: IJ-forlaget.

Volde, Anette (2014): *Mannesport i kvinneklær. Ei kvantitativ og kvalitativ analyse av kvinner si rolle i NRK Sporten*. Universitetet i Bergen.

Østbye, Helge, Helland, Knut, Knapskog, Karl, Larsen, Leiv Ove og Moe, Hallvard (2013): *Metodebok for mediefag*. Bergen: Fagbokforlaget.

Elektroniske kilder:

http://www.aftenposten.no/100Sport/fotball/Kvinner-skal-fode-barn_-ikke-kommentere-fotball-209414b.html Lesedato: [01.05.2017]

<http://www.nettavisen.no/sport/h%C3%A5ndball/tv3-ekspert-isabel-blanco-fryktet-netthets---jeg-takket-egentlig-nei/3423286449.html> Lesedato: [01.05.2017]

<http://www.dagbladet.no/sport/dette-nrk-bildet-vekker-oppsikt-verden-rundt/61418845> Lesedato: [01.05.2017]

<http://forum.kvinneguiden.no/topic/848603-fotball-vm-nrk-og-studio-for-damer/> Lesedato: [01.05.2017]

<http://vgd.no/sport/fotball-norsk/tema/1628646/tittel/ny-dame-i-tv2-sporten/side/1> Lesedato:
[01.05.2017]

TV:

Dagsrevyen (2017), NRK. [Vist på NRK1 01.05.2017, 02.05.2017, 03.05.2017, 04.05.2017, 05.05.2017, 06.05.2017 og 07.05.2017]

Kveldsnytt (2017), NRK. [Vist på NRK1 01.05.2017, 02.05.2017, 03.05.2017, 04.05.2017, 05.05.2017, 06.05.2017 og 07.05.2017]

Sportsnyhetene 18.50 (2017), TV 2. [Vist på TV 2 01.05.2017, 02.05.2017, 03.05.2017, 04.05.2017, 05.05.2017, 06.05.2017 og 07.05.2017]

Sportsnyhetene 21.25 (2017), TV 2. [Vist på TV 2 01.05.2017, 02.05.2017, 03.05.2017, 04.05.2017, 05.05.2017, 06.05.2017 og 07.05.2017]

Sportsnyhetene (2017), VGTV. [Vist på VGTV 05.05.2017, 07.05.2017, 27.05.2017, 28.05.2017, 29.05.2017, 30.05.2017 og 31.05.2017]

Muntlige kilder:

Orgeret, Kristin Skare (16.11.2016): *Female sports – male sports? Gender in sports coverage. Challenging gender norms.* [Høgskolen i Oslo og Akershus]

Ellefsen, Karen-Marie (28.05.2017) [Møte]

Syversen, Christina Paulos (29.05.2017) [Møte]

Strømsvåg, Julie (28.05.2017) [Mailintervju]

Sollie, Terje (29.05.2017) [Mailutveksling]

Del 7: Vedlegg*Vedlegg 1: Intervjuguide*

1. Når startet du å jobbe i redaksjonen du er i nå, og når startet du å jobbe som sportsjournalist?
2. Hva er din rolle i redaksjonen?
3. Hvilke plattformer jobber du med?
4. Hvordan er din generelle oppfatning av hvordan det er å være kvinnelig sportsjournalist kontra menn i dag?
5. Har du opplevd å bli behandlet annerledes som sportsjournalist fordi du er kvinne?
6. Har du noen gang følt at du har den rollen du har i redaksjonen fordi du er kvinne?
7. Hvordan er det å jobbe i et mannsdominert miljø?
8. Tror du kvinnelige sportsjournalister får like store sjanser som menn?
9. Er det noen idretter du ikke har fått dekke fordi du er kvinne?
10. Er det idretter som har miljøer det er vanskeligere å komme inn i?
11. Tror du det er en fordel å se bra ut som kvinnelig sportsjournalist?

Vedlegg 2: Spørsmålene til den kvantitative spørreundersøkelsen

1. Hvilken redaksjon jobber du i?
2. Er du fast ansatt eller vikar?
3. Hvilken rolle eller hvilke roller har du i din redaksjon? Mulig å krysse av på flere.
4. Hvilken plattform eller hvilke plattformer jobber du med?
5. Har du noen ganger følt at du ikke har fått dekke spesifikke idretter fordi du er kvinne? Hvis ja – skri hvilken eller hvilke idretter i kommentarfeltet.
6. Har du noen gang følt at det er ulike roller du ikke får ha fordi du er kvinne? Hvis ja – spesifiser i kommentarfeltet.
7. Har du noen gang følt at du har blitt behandlet annerledes fordi du er kvinne?
8. Har du noen gang følt at du har blitt behandlet annerledes av kollegaer fordi du er kvinne?
9. Har du noen gang følt at du ikke får de samme sjansene som mannlige kollegaer?
10. Hvilke idretter dekker du? Kryss av på alle idretter eller svar i kommentarfeltet.

2 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp

3 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp

4 OPPGAVE

Evt. vedlegg

Last opp filen her. Maks én fil.

BESVARELSE

Ingen fil er lastet opp
